
Pracovní postup**Název:** Transport biologického materiálu potrubní poštou na pracovištíchmedicíny dospělého věku

Zpracoval: Bc. Erna Micudová
náměstek pro NLZP
Dne: 16. 5. 2008
Podpis:

Účinnost od: 1. 6. 2008
Vydání: 2
Revize: 3

Přezkoumal: MUDr. Jaroslav Pepřla
zástupce lékařského nám. pro SVLS II
Dne: 21. 5. 2008
Podpis:

Schválil: MUDr. Roman Kraus, MBA
ředitel FN Brno
Dne: 29. 5. 2008
Podpis:

1. Účel

Stanovit pro NLZP odpovědné za transport vzorků biologického materiálu postup pro předání biologického materiálu do laboratorní potrubní pošty

2. Oblast platnosti

Pracoviště medicíny dospělého věku – útvary se zavedenou PP

3. Pojmy a zkratky

Přepravní pouzdro – speciální umělohmotný obal pro zasílání předmětů prostřednictvím potrubní pošty

BM - biologický materiál
LN - Lotus Notes
NLZP - nelékařský zdravotnický pracovník
OKBH - oddělení klinické biochemie a hematologie
OKH - oddělení klinické hematologie
TO - Transfuzní oddělení
OKM - Oddělení klinické mikrobiologie
SVLS - společné vyšetřovací a léčebné složky
PMDV - pracoviště medicíny dospělého věku (Bohunice)
PP - potrubní pošta

LABORATORNÍ VĚTEV PP – samostatná část potrubní pošty určená pro přepravu BM s cílovými stanicemi na laboratorních odděleních OKBH a OKH

4. Pracovní postup**1. Umístění potrubní pošty, obsluha**

Klinické útvary PMDV využívají k přepravě BM na OKBH, OKH „laboratorní větev“ PP, na OKM a TO je používána listovní PP. Vstupní místa laboratorní větve jsou ve dvou provedeních podle typu stanic. Buď se jedná o stanice se dvěma vhazovacími otvory označenými OKH a OKBH nebo jde o stanici s jedním vhazovacím otvorem a displejem s klávesnicí. Koncová vyústění jsou na příjmových místech OKBH, OKH, TO a OKM. OKM

pracuje v jednosměnném provozu (viz VIS LPP – SVLS). Obsluhu PP zajišťuje pověřený a proškolený NLZP.

Každý pracovník, přicházející do styku s potrubní poštou je povinen dodržovat hygienicko-epidemiologický režim manipulace s biologickým materiálem.

Listovní stanice je vždy s jedním vzhazovacím otvorem, displejem s klávesnicí.

Umístění potrubní pošty, obsluha

2. Postup při přípravě vzorků BM k jejich přepravě potrubní poštou:

Pro odběry biologického materiálu pro transport PP používat přednostně nerozbitné zkumavky nebo jiné přepravní obaly s pevným uzávěrem, nejlépe šroubovacím. *Zkumavku nebo jiný přepravní obal neplníme materiálem dle požadavků na správnou kvalitu odběru s tím, že volíme takový typ zkumavky, aby nebyla zcela naplněna až po okraj, ale asi 2 cm pod okraj. BM musí být mechanicky zabezpečen proti vylití a rozbití.* Dále je nutné zkontrolovat, zda jsou odběrové nádoby s BM dobře uzavřeny. Přesně definovaný seznam odběrů BM nelze vzhledem k jeho charakteru a požadavkům na zpracování odesílat PP. Tento BM je třeba do laboratorii předat jinou cestou.

Odběry, které nelze odesílat PP:

- OKBH – volný Hb, likvor
- OKH – PFA, agregace trombocytů, vyšetření na autohemolýzu
- OKM nelze prostřednictvím PP posílat otisky z popálené plochy. Doručení do laboratoře nutno neprodleně zajistit prostřednictvím pracoviště Společného týmu sanitářů.

Postup před odesláním laboratorní větvi PP

Před uložením BM do přepravních pouzder PP musí pracovník, zkontrolovat těsnost uzávěru zkumavek, vložit odebraný BM do polyetylenové vložky odděleně od žádanek a teprve potom BM spolu s odpovídajícími žádankami a uložit do přepravního pouzdra. *patrony. Přepravní pouzdra nepřepřítovat.* Pouzdro PP uzavřít, zkontrolovat funkčnost uzávěrů na obou koncích pouzdra a následně odeslat. *Dle typu stanice, buď vložením do otvoru dle místa určení, nebo zadáním čísla cílové stanice na klávesnici.* V případě pochybností lze místo určení ověřit v Seznamu laboratorních metod na Intranetu nebo v LN FN Brno. Vložené pouzdra jsou odesílány automaticky v pořadí, v jakém byly do jednotlivých stanic vloženy.

Postup před odesláním listovní PP

Před uložením BM do přepravních pouzder PP musí pracovník, zkontrolovat těsnost uzávěru zkumavek či jiných přepravních obalů, vložit odebraný BM do polyetylenové vložky odděleně od žádanek a teprve potom BM spolu s odpovídajícími žádankami uložit do transportní patrony. *Patronu nesmíme přepřítovat a přetěžovat.* Pouzdro PP uzavře zkontroluje funkčnost uzávěrů pouzdra a následně vloží do stanice PP. Zadáním čísla cílové stanice bude pouzdro odesláno do místa určení. V případě pochybností lze místo určení ověřit v Seznamu laboratorních metod na Intranetu nebo v LN FN Brno.

Je nutné průběžně kontrolovat, zda pouzdra odcházejí. Pokud ne, neprodleně kontaktovat cílovou stanici, případně Velín a zjistit příčinu. Nelze-li materiál odeslat a do laboratoře doručit např. z důvodu provozu laboratorního pracoviště (jednosměnný provoz), je nutno příslušný materiál uložit dle stanovených pravidel (viz. Seznam laboratorních metod)

Provozní opatření

Při poruše funkce PP je nutno ohlásit závadu na dispečink dozorového pracoviště telefonní kl. 2121. O jakékoliv závadě vzorků BM při přepravě PP provede pracovník přijímající zásilku z PP písemný záznam o zjištěné závadě přijaté zásilky (obsahu pouzdra) ke které došlo při transportu a následovně informuje odesílatele. *Ten zajistí vyzvednutí vadného pouzdra na příjmovém pracovišti. Pouzdro při předání musí být hygienicky zabezpečeno, případně je pracovníkovi odesílatele dekontaminace umožněna přímo na příjmovém pracovišti.*

Dále pracovník přijímající zásilku BM vyhodnotí zda při jejím odeslání došlo ke kontaminaci PP, což znamená zda se BM dostal mimo použité přepravní pouzdro. Pokud ano potom došlo ke kontaminaci PP.

Při kontaminaci PP biologickým materiálem z přepravovaných vzorků ohlásí tuto závadu pracovník příjmového pracoviště na Velín, tel. kl. 2121. Pracovník odpovídající za dozor nad PP provede vypnutí kontaminovaného úseku PP a vyzve servisní organizaci k desinfekci kontaminovaného úseku PP ve smyslu opatření stanovených § 8, odst.5, písm.f) a § 11, odst. 4, vyhláška MZ č. 195/2005 Sb.

Za provoz a údržbu PP odpovídá dozorové pracoviště a smluvní servisní organizace. Dozorové pracoviště je také povinné v případě poruchy na PP informovat všechny uživatele vždy prostřednictvím LN a rozhlasu.

Pracovní dny:

Upozornění na poruchu PP s předběžným termínem zprovoznění je na PMDV z Velínu oznámeno v pracovní době (7,00 – 15.30 hod.) prostřednictvím LN vedoucím pracovníkům NLZP a všem sekretariátům (jsou povinni informaci předat), ve výškové budově navíc rozhlasem. Zvlášť jsou telefonicky z Velínu informováni pracovníci Společného týmu sanitářů na telefonní linku služby **2840 nebo 2140.**

Materiál pro laboratoře OKM (jednosměnný provoz ve staré zástavbě nemocnice) úsek bakteriologie OKM (číslo PP 2188, budova C) a úsek sérologie OKM (číslo PP 3389, budova F) je v případě poruchy PP shromažďován u sanitářů Společného týmu sanitářů a do OKM odnášen v 8,00., 10,00 a 13,00 hod. z rutinního provozu, v 15,00 hodin jsou odneseny akutní vzorky.

V budově C sanitář obdrží vyexpedované výsledky bakteriologických a sérologických vyšetření v písemné podobě. Výsledky jsou denně průběžně odesílány v elektronické podobě v programu Amis.

Soboty, neděle, svátky:

V sobotu, neděli a svátek oznamuje poruchu PP Velín prostřednictvím rozhlasu ve výškové budově. Zvlášť podá informaci telefonicky pracovníkům Společného týmu sanitářů na telefonní linku služby **2840 nebo 2140.**

Kliniky (oddělení), které tuto zprávu nemají možnost z rozhlasu slyšet, zjistí nefunkčnost PP při snaze odeslat vzorky, při průběžné kontrole, zda patроны odcházejí. Ověří si telefonicky na Velínu.

Materiál je v době provozu OKM neprodleně předáván sanitářům Společného týmu sanitářů. Zde je shromažďován a do OKM, budovy C, odnesen v 8.30 a 11.00 hodin. Mimo tuto dobu je materiál uložen dle platných zásad na odebírajícím pracovišti a odeslán v nejbližším termínu kdy je OKM v provozu. Provoz úseku sérologie je zajištěn příslužbou na telefonu, potrubní pošta je v této době uzavřena.

Oznámení o zprovoznění PP je provedeno stejným způsobem jako porucha a k odeslání vzorků je PP použita přednostně s tím, že jsou vzorky vždy odesílány průběžně (opět nutno kontrolovat průběžně odchod patроны).

Pokud u pracovníků Společného týmu sanitářů zůstanou nashromážděny vzorky pro OKM, odešlou je buď prostřednictvím PP nebo je doručí osobně v uvedených časech.

Oddělení staré zástavby nemocnice zajišťují odnesení vzorků do laboratoří ve staré zástavbě prostřednictvím svých pracovníků.

Všichni zaměstnanci ZZ, kteří přijdou do styku s potrubní poštou, jsou prokazatelně seznámeni s provozním a sanitačním řádem PP.

Porušení nebo nedodržení tohoto provozního řádu je porušením pracovní kázně.

Pozor! Potrubní poštou lze posílat pouze předměty uložené v přepravních pouzdrech.
Maximální hmotnost plného pouzdra je 1 kg.

5. Odpovědnosti

NLZP	- zabezpečení BM před odesláním
Pracovníci přijímacích stanic	- kontrola příjmu BM
	- podat informace o poškození BM
	- podat informaci o kontaminaci PP
Dozorové pracoviště	- informovat o poruchách PP
	- spolupracovat se servisní organizací
	- zajistit dezinfekci PP u servisní organizace

6. Související dokumentace

S/F/08999/15002 – Transport vzorků biologického materiálu k vyšetření

7. Přehled změn

Výsledek revize (popis změn – beze změny)	Změny zapracoval		Poznámka
	Jméno	Datum	
Viz kurzíva	Bc. Mičudová	25.8.2006	
viz kurzíva	Bc. Mičudová	16.5.2008	
doplnění přílohy č.4	Dr. Peprla	5.8.2008	

8. Přílohy

Příloha č. 1 Rozdělovník kopií dokumentu systému řízení jakosti

Příloha č. 2 Seznámení s dokumentem systému řízení jakosti

Příloha č. 3 Sanitární řád

Příloha č. 4 Seznam stanic potrubní pošty PMDV- viz VIS, telefonní seznam, pohled potrubní pošta

Příloha 1: Rozdělovník kopií dokumentu systému řízení jakosti

Název dokumentu:	Transport potrubní poštou na pracovištích medicíny dospělého věku
------------------	---

Kopie shora uvedeného dokumentu systému řízení jakosti byla poskytnuta následujícím zaměstnancům:

Číslo kopie	Kopie dokumentu přidělena			Kopie vrácena	
	Datum	Útvar	Jméno / funkce dle organizačního diagramu	Datum	Převzal
1					
2					
3					
4					
5					

Příloha 2: Seznámení s dokumentem systému řízení jakosti

Název útvaru:	Úsek nelékařské péče - PMDV
Nákladové středisko:	0021
Dokument předkládá:	Bc. Erna Mičudová

Níže podepsaní zaměstnanci útvaru stvrzují svým podpisem, že byli seznámeni s obsahem dokumentu

Pracovní postup - Transport potrubní poštou na pracovištích medicíny dospělého věku

a obsah v plném rozsahu pochopili a budou se jím ve své práci řídit.

Jméno, příjmení (hůlkovým písmem)	Datum	Podpis

Jméno, příjmení (hůlkovým písmem)	Datum	Podpis

Příloha č. 3 Sanitární řád**1/ Denní údržba:**

- V rámci denního úklidu otřít navlhko povrch stanice
- Veškerá transportní pouzdra, sloužící pro transport biologického materiálu jsou po skončení směny dezinfikovány.

2/ Týdenní údržba:

- V rámci týdenního úklidu je navlhko otřeno nezakryté potrubí systému.
- Je provedena sanitace všech pouzder včetně dezinfekce.

3/ Sanitární den:

- V rámci sanitárního dne je nutno provést kontrolu zařízení (po dohodě s dodavatelem i častěji) a jeho nutnou údržbu.
- Provádí se, v rámci prevence, dezinfekce systému potrubí potrubní pošty.
- 1x ročně se provádí dezinfekce vnitřního prostoru stanic (koordinovat v termínech uzávěrů oddělení)

4/ Příklady dezinfekčních přípravků:

druh dezinfekce	přípravek	koncentrace	expozice
průběžná dezinfekce PE fólií a transportních pouzder	Incidur spray Desident spray Aerodesin 2000 Weigosept	vše spray	do zaschnutí
dezinfekce PE fólií a transport. pouzder v rámci denní údržby nebo při kontaktu s biolog. materiálem	Sekusept pulver	2% roztok	1 hod.
	Neodisher Septo DN	5% roztok	1 hodina při 20°C
	Chloramin B	2% roztok	20 min.
dekontaminace potrubí	Chloramin B	5% roztok	30 min.
	Neodisher Septo DN	10% roztok	20 min.
	Sekusept pulver	2% roztok	2 hod.